

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра технології харчування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

БК 6 САНАТОРНО-КУРОРТНА СПРАВА
Вибірковий

Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма	«Готельно-ресторанна справа»
Рівень вищої освіти	Бакалавр

Суми – 2026

Розробник:

С.С.

Ольга СЕРЕДА, д. ф., доцент кафедри
технології харчування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>технології харчування</u> (назва кафедри)	протокол №22 від 02.06.2026 року	
	Завідувач кафедри <i>М.М.</i> (підпис)	Оксана МЕЛЬНИК (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Т.С.

(підпис)

Тетяна СТЕПАНОВА
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програми

Н.Б.

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана:

С.Б.

(підпис)

Сергій БОКОВЕЦЬ
(ПІБ)

Т.М.

(підпис)

Тетяна МАРЕНКОВА
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н.Б.

(підпис)

Надія БАРАНІК
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата:

24.06.

2026р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

[illegible]

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ВК	Санаторно-курортна справа		
2	Факультет/кафедра	Факультет харчових технологій, кафедра технології харчування		
3	Статус ВК	Вибірковий		
4	Програма /Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОП «Готельна і ресторанна справа»		
5	ВК може бути запропонований для	ОП «Харчові технології» ОП «Крафтові технології та гастрономічні інновації» ОП «Туризм та рекреація»		
6	Рівень НРК	6-й рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна – 2-й семестр Тривалість вивчення – 16 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	
		30	-	
			Лабораторні	76
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/ Координатор освітнього компонента	Середа Ольга Григорівна		
11.1	Контактна інформація	Середа Ольга Григорівна , д.ф., старший викладач кафедри технології харчування, НПЛ КГХ, 0997145294, E-mail: seaol@ukr.net		
12	Загальний опис освітнього компонента	санаторно-курортна справа в Україні - це традиційна невід’ємна частина державної політики і важливий розділ національної системи охорони здоров’я, який дозволяє ефективно здійснювати профілактику захворювань за допомогою санаторно-курортних і відновлювальних процедур для хворих. Навчальна дисципліна «Санаторно-курортна справа» спрямована на формування уявлень про рівні організації санаторно-курортної справи, розкриття ролі менеджера в роботі санаторно-курортних закладів на сучасному етапі господарювання. Визначення особливостей еволюції курортів світу та сучасної України, взаємозв’язок між розвитком курортів та умовами географічного середовища.		
13	Мета освітнього компонента	формування теоретичних вмінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування; отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері історичного розвитку та сучасного стану санаторно-курортної справи в Україні та світі.		
14	Передумови вивчення ВК, зв’язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв’язок з іншими освітніми компонентами, «Готельна справа», «Ресторанна справа», «Маркетинг готельно-ресторанних підприємств», «Менеджмент готельно-ресторанних підприємств»,		
15	Політика академічної доброчесності	Вивчення ОК ґрунтується на засадах академічної доброчесності та дотриманні вимог, які зазначені в «Положенні академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету».		
16	Посилання на систему Moodle курсу	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6086		
17	Ключові слова	Санаторії, заклади гостинності, курорти, лікувально-оздоровчий туризм		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ВК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен ...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ВК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОП)					Як оцінюється ДРН
	ПРН 1	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 11	ПРН 13	
ДРН 1. Застосовувати нормативно-правові акти та стандарти в організації діяльності закладів оздоровлення й відновного лікування.	х		х			Виконання та захист лабораторних робіт, Залік Комп'ютерне тестування
ДРН 2. Аналізувати сучасні тенденції розвитку санаторно-курортної сфери та рекреаційного господарства в контексті глобальних і національних змін.		х				
ДРН 3. Планувати комплекс санаторно-курортних послуг відповідно до індивідуальних потреб клієнтів та медичних рекомендацій.			х		х	
ДРН 4. Використовувати інструменти маркетингу, сервісу та менеджменту для просування санаторно-курортного продукту.				х		

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендова на література
	Аудиторна робота	СР	
	Лк.	Лаб. з.	
<i>Модуль 1. Основи санаторно-курортної справи</i>			
Лекція 1. <i>Курорти – провідний сегмент індустрії туризму.</i> 1. Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура. 2. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчого туризму. 3. Курортологія: визначення, завдання, напрямки.	2		1-4
Лабораторне заняття 1. <i>Організація санаторно-курортної справи</i>		4	
Питання самостійного вивчення 1. Історія розвитку курортної справи у світі. 2. Історія розвитку курортної справи в Україні.			6
Лекція 2. <i>Найвідоміші лікувальні курорти світу, їх особливості</i> 1. Найвідоміші лікувальні курорти світу. 2. Специфіка найвідоміших курортів світу. Методи лікування. .	2		6, 8, 14
Лабораторне заняття 2. <i>Особливості лікувальних курортів світу</i>		4	
Питання самостійного вивчення Найвідоміші лікувальні курорти України та їх специфіка роботи			6
Лекція 3. <i>Управління санаторно-курортними закладами</i> 1. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів 2. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-курортною діяльністю Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу.	2		2 -5, 15-22
Лабораторне заняття 3. <i>Управління санаторно-курортними закладами</i>		2	
Питання самостійного вивчення 1. Особливості управління курортами, санаторно-курортними закладами та їх персоналом. Засоби формування позитивного настрою людини, що лікуються та оздоровлюються в умовах санаторно-курортних закладів. .			6
Лекція 4. <i>Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму</i> 1. Природні лікувальні фактори у поєднанні з фізико-терапевтичними та медикаментозними методами. 2. Рекреаційні ресурси Сумщини. Рекреаційний потенціал території	2		1-5
Лабораторне заняття 4. <i>Роль екологічних і медико-біологічних факторів у розвитку оздоровчого туризму</i>		4	
Питання самостійного вивчення 1. Суспільно-історичний рекреаційний потенціал:			6

архітектурно-історичні, біосоціальні, подієві ресурси. 2. Біометеорологічні фактори: метеореологічні фактори (хімічні, фізичні), радіаційні фактори (сонячні, космічні), телуричні (земні)				
Лекція 5. Основи медичної кліматології. 1. Поняття та завдання медичної кліматології. 2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація, загартовування. 3. Головні методи кліматотерапії. 4. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії та дозування кліматолікувальних процедур. 5. Курортні ландшафти регіону та їхнє використання в рекреаційних цілях.	4			1,2, 6,7
Лабораторне заняття 5. Основи медичної кліматології		4		
Питання самостійного вивчення 1. Хімічні, фізичні, космічні та інші фактори повітря. 2. Шкала Сімпсона-Бофорта. 3. Методи кліматолікування (в т.ч. штучні).			6	
Лекція 6. Соціальний характер курортної справи та інклюзія в розвитку курортів 1. Соціальний характер сучасного туризму та його інклюзивна функція 2. Особливості організації відпочинку для рекреантів з особливими потребами 3. Розвиток інклюзії в курортній справі та формування соціально-реабілітаційного туризму	4			1, 3, 10
Лабораторне заняття 6. Соціальний характер курортної справи та інклюзія в розвитку курортів		4		
Питання самостійного вивчення 1. Соціальні функції сучасного туризму та їх значення для суспільства. 2. Принципи створення безбар'єрного середовища на курортах для осіб з особливими потребами. 3. Особливості розвитку соціально-реабілітаційного туризму в сучасних умовах.			8	
Разом модуль 1	14	22	38	
Модуль 2. Основи санаторно-курортного лікування				
Лекція 7. Особливості організації лікування хвороб людини в умовах курорту 1. Специфіка санаторно-курортного лікування 2. Види санаторно-курортних закладів 3. Функціональна структура санаторно-курортних закладів та їх матеріально-технічна база	2			1, 6, 7, 9
Лабораторне заняття 7. Особливості організації лікування хвороб людини в умовах курорту		4		
Питання самостійного вивчення 1. Організація дієтичного харчування в санаторно-курортних установах Сумщини.			6	
Лекція 8. Бальнеологія та бальнеотехніка 1. Лікувальна дія прісної води на організм людини. Гідротерапія 2. Визначення та головні поняття бальнеології. 3. Головні методи бальнеологічного лікування. 4. Бальнеотехніка: предмет, завдання, технологічні схеми.	2			5-7
Лабораторне заняття 8. Основи бальнеології та бальнеотехніки		4		

Питання самостійного вивчення 1. Лікувальні мінеральні води України. 2. Провідні бальнеологічні курорти України і світу.			6	
Лекція 9. Основи грязелікування 1. Лікувальні грязі: поняття та класифікація. 2. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини. 3. Методики проведення грязелікувальних процедур. 4. Цілющі властивості й хімічний склад глини. 5. Псамотерапія.	4			5-7, 17
Лабораторне заняття 9. Основи грязелікування		2		
Питання самостійного вивчення 1. Фактори впливу лікувальних грязей на організм людини. 2. Різновиди лікувальної глини та їхнє використання в курортній практиці. 3. Основні методи використання лікувальних грязей в умовах курортів Сумщини			8	
Лекція 10. Термотерапія в санаторно - курортному лікуванні 1. Термотерапія: поняття, сутність, різновиди. 2. Парафінолікування. 3. Озокеритолікування. 4. Лікування нафталанською нафтою. 5. Лікувальна дія пари.	4			5-7, 17
Лабораторне заняття 10. Термотерапія в санаторно - курортному лікуванні		2		
Питання самостійного вивчення 1. Речовини, що використовують для термолікування. 2. Методи термотерапії			6	
Лекція 11. Фітотерапія й апітерапія в курортній практиці 1. Фітотерапія: поняття, лікувальні форми. 2. Апітерапія: лікування медом і продуктами бджільництва. 3. Цілющі властивості меду та його використання при хворобах людини.	2			5-7, 17
Лабораторне заняття 11. Фітотерапія й апітерапія в курортній практиці				
Питання самостійного вивчення 1. Використання рослинних речовин. 2. Використання продуктів бджільництва			6	
Лекція 12. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори 1. Фізіотерапія: поняття і сутність 2. Штучні фізичні фактори, що використовують у курортній лікувальній практиці. 3. Використання рідкісних і нетрадиційних методів лікування	2			5-7, 17
Лабораторне заняття 12. Рідкісні лікувальні курортні фактори		4		
Питання самостійного вивчення 1. Методи фізіотерапії. 2. Рідкісні та нетрадиційні методи лікування.			6	
Разом модуль 2	16	22	38	
Усього за курс	30	44	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин (дн)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин (дн)
ДРН 1. Застосовувати нормативно-правові акти та стандарти в організації діяльності закладів оздоровлення й відновного лікування.	Лекційне заняття (викладання лекційного матеріалу, бесіда, демонстрація графічного матеріалу) Лабораторне заняття (проведення міні-лекції, організація роботи в групі, використання ситуаційного моделювання, консультація та здійснення формувального оцінювання з обговоренням результатів)	20	Самостійному навчанню сприятиме оформлення конспекту лекцій та робочого зошита, протоколу лабораторних робіт та підготовка до модульного контролю	20
ДРН 2. Аналізувати сучасні тенденції розвитку санаторно-курортної сфери та рекреаційного господарства в контексті глобальних і національних змін.		22		20
ДРН 3. Планувати комплекс санаторно-курортних послуг відповідно до індивідуальних потреб клієнтів та медичних рекомендацій.		22		20
ДРН 4. Використовувати інструменти маркетингу, сервісу та менеджменту для просування санаторно-курортного продукту.		10		16

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	<i>Модуль 1 (50 балів)</i>		
1.	<i>Оцінка знань шляхом захисту лабораторних</i>	<i>20 балів / 20%</i>	<i>1-7 тиждень</i>
2.	<i>Комп'ютерне тестування</i>	<i>20 балів / 20%</i>	<i>7 тиждень</i>
3.	<i>Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)</i>	<i>10 балів / 10%</i>	<i>7 тиждень</i>
	<i>Модуль 2 (50 балів)</i>		
4.	<i>Оцінка знань шляхом захисту лабораторних занять</i>	<i>20 балів / 20%</i>	<i>8-14 тиждень</i>
5.	<i>Комп'ютерне тестування</i>	<i>20 балів / 20%</i>	<i>14 тиждень</i>
6.	<i>Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)</i>	<i>10 балів / 10%</i>	<i>14 тиждень</i>
7.	<i>Диференційний залік</i>	<i>60 – 100 балів</i>	<i>15 тиждень</i>

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оцінка знань шляхом перевірки та захист лабораторних занять	<13 балів Вимоги щодо завдання не виконано	14-16 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	16-18 балів Виконано усі вимоги завдання	19-20 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Комп'ютерне тестування (тест множинного вибору - 24 запитань)	<13 балів	14-16 балів	16-18 балів	19-20 балів
Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)	<4 балів Вимоги щодо завдання не виконано	4-6 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	7-9 балів Виконано усі вимоги завдання	10 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Диференційний залік	<60 балів Вимоги щодо завдання не виконано	60-74 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	75-89 балів Виконано усі вимоги завдання	90-100 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5.2 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення тем курсу	протягом 5 днів після заняття
2	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів під час лабораторних занять	протягом семестру
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення підсумкового тестування	протягом семестру

Форма підсумкового контролю – **диференційний залік**. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів за семестр) визначається як сума балів за результатами роботи здобувача протягом семестру.

Здобувач **не допускається** до підсумкового контролю з дисципліни, якщо **він пропустив і не відпрацював більше 20% занять**, має не складені модульні контрольні етапи, не виконав обов'язковий перелік видів робіт, завдань (лабораторні роботи та певні індивідуальні завдання), передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни, або має **незадовільний рейтинг** за підсумком семестру (**0–59 балів**).

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Санаторно-курортна справа: Конспект лекцій для студентів 4 курсу спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної форм навчання, освітній ступень «Бакалавр» / уклад. О.Г. Середа. - Суми: Сумський національний аграрний університет, 2025р. – с. 105. (*Протокол №3 від «04» листопада 2025 року*)
2. Санаторно-курортна справа: Лабораторний практикум для студентів 4 курсу спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної форм навчання, освітній ступень «Бакалавр» / уклад. О.Г. Середа - Суми: Сумський національний аграрний університет, 2025р. – с. 73. (*Протокол №3 від «04» листопада 2025 року*)
3. Санаторно-курортна справа: Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для студентів 4 курсу спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної навчання, освітній ступень «Бакалавр» / уклад. О.Г. Середа, - Суми: Сумський національний аграрний університет, 2025р. – с.84. Рекомендовано до видання. (*Протокол №3 від «04» листопада 2025 року*)
4. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». / А. В. Віндюк, Д. Д. Гурова, О. М. Корнієнко. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 268 с. <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/9159>
5. Сазонець І. Л., Вівсянник О.М., Баб'як О.В., Бурачик А.І. Курортна справа. Навчальний посібник. Рівне : Волин. обереги, 2024. 300 с.
6. Курортнологія та медична реабілітація : навчальний посібник / за ред. К.Д. Бабова. – Одеса : Фенікс, 2023. – 312 с.
7. Курортна справа: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання] / А.В.Марковська; кафедра готельноресторанного та туристичного бізнесу Міжнародного гуманітарного університету. Одеса : МГУ, 2022. 29с

6.2. Додаткові джерела

8. Клапчук В., Великочий В., Клапчук О., Клапчук Т. Лікувальний центр у Буркуті. Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України» (Івано-Франківськ, 6 грудня 2022 р.) / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / гол. редкол. – проф. Володимир Клапчук. Івано-Франківськ, 2022. с.12-15
9. Носирєв О. О. Соціальний та інклюзивний туризм в системі соціально-економічного розвитку держави // *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки.* 2024. № 47. С. 156–162. URL: [Стаття Носирєва](#)
10. Роговська О. В., Царьок К. О. Інклюзивний туризм як засіб соціальної реабілітації осіб з інвалідністю // *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки.* 2024. № 48. С. 89–96. URL: [Стаття Роговської і Царьок](#)
11. Сімків Л. Є., Шульц С. Л. Strategic priorities for the development of inclusive tourism in Ukraine // *Scientific Bulletin of Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas.* 2024. № 2 (34). С. 114–122. URL: [Стаття Simkiv & Shults](#)
12. Сухаренко В. В. Стан та особливості ресурсного забезпечення санаторно-курортної галузі України в контексті реформи охорони здоров'я. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(70/71). Львів: НЛТУ України, 2022. С. 51–59.
13. Середа О.Г. (2026) Рекреаційний потенціал Сумщини в контексті розвитку санаторно-курортної справи та ресторанного туризму. *Економічні горизонти*, (2(35)). С.4 -15. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(35\).2026.356820](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(35).2026.356820)

6.3 Законодавчо-нормативні акти

1. Про курорти : Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2026-III/ Верховна Рада України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.
2. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження КМУ від 16 березня 2017 р. № 168-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>.
3. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методик їх використання : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.06.2003 № 243. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-03#Text>.
4. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 № 2026-III (ред. від 01.10.2023). URL: Верховна Рада України — Закон «Про курорти».
5. Про затвердження Державної стратегії розвитку системи реабілітації та санаторно-курортного лікування в Україні на період до 2030 року : стратегічні матеріали та нормативні документи [Міністерство охорони здоров'я України](#)